

HISTORIE ROKU 2018

Na Nový rok -1.1.2018

Hned po Silvestru vyrazili do Oderských vrchů Pepa, Monika a Roman aby si vyvětrali hlavy, ale také aby spočítali netopýry ve štolách na Starém šífráku

Do všech štol hřebene Příčný vrch – 6.1.2018

Tak tolik se nás již dlouho na akci nesešlo. A cíl byl kontroly zimovišť netopýrů na hřebenu Příčný vrch nad Zlatými Horami. Počasí přímo ideální, vlastně jarní. Bez sněhu a se sluníčkem. Málem na tričko.

Od kostela Marie Pomocné do terénu vyrazily tři skupiny. Nejvýše ke štolám na hřeben museli vystoupit Petr, Jirka a Dalibor. Měli za cíl štoly, kde jsme kontroly neprováděli více jak deset let. Štolu „Nulté patro“ a štolu „Štolku tři“ a jednu bezejmennou štolu. Nebyl sníh, tak výstup nebyl problém. Problém ale je voda v těchto štolách. Jak brzy zjistili, hloubka je taková, že nestačí ani atom kecky. A „broďáky“ měl Petr jen jedny. A zachoval se spartánsky. „Broďáky“ půjčil Jirkovi a sám vyrazil do zatopených štol na boso. Ještě že venku nebyl mráz.

Obrázek 1 Chodby v Nové štole

Obrázek 2 V Bezejmenné štOLE voda dosahuje výše než jsou „broďáky“

Jenže to nebyla nejvíce zatopená štola. V další, bezejmenné štOLE byla hloubka vody ještě vyšší a „broďáky“ nestačily. Daliboru s Jirkou to moc nevadilo. Vodu sice nabrali, ale štOLu zkontrolovali. Není nad ledovou koupel v lednu.

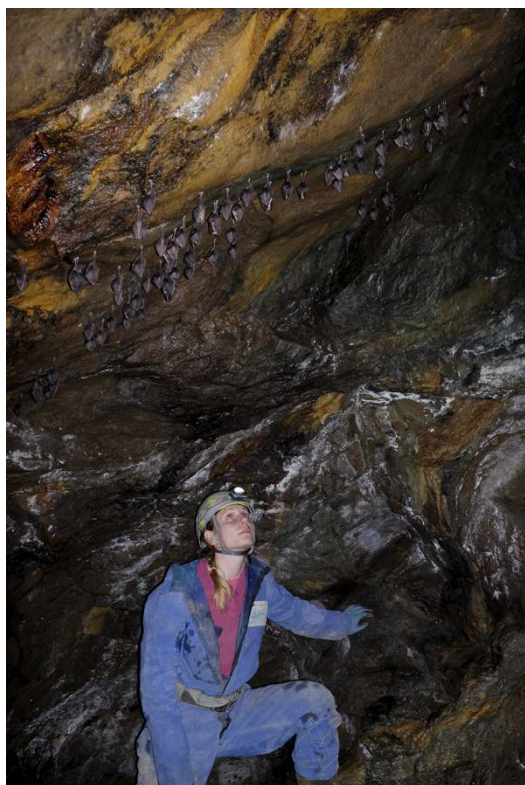
Druhá skupina vedena Honzou „Breptou“ s Vaškem, Davidem, Lenym a jeho studentkou Kristínou, vyrazila do štOL v okolí kostela Marie Pomocné. V nich provádíme kontrolu každý rok a počty netopýrů tady jsou velmi významné. Počty i druhové složení. V podzemí Marie Pomocné zastihli tentokrát 8 druhů netopýrů a více jak 100 hibernujících jedinců.

Třetí skupina Pepa, Roman a Monika jdou na kontrolu netopýrů do štOL na svazích pod kostelem Marie Pomocná. Část Poštovní štOLy je turisticky zpřístupněná, ale horní části využívají stále netopýři k zimování. Vstup zaházeli dřevorubci větvemi a tak jej musíme vyčistit. Když normální mrazivá zima je i podzemí, které má řadu vstupů promrzlé a zaledněné a mnoho netopýrů zde není. Ale při jarním počasí na povrchu je teplo i v podzemí a to netopýrům prozatím vyhovuje.

Obrázek 3 Ve štOLE Poštovní-vrápencová.

Ale největší zimoviště je zde Měděná štola. A v této zimní sezoně zde počty hibernantů dosáhli rekordu. Jen vrápenců je zde více jak 150 kusů. Ještě stále je vrápenec malý uváděn v červené knize jako kriticky ohrožený druh v ČR (i ve Wikipedii), ale naše sledování prokazují, že na zimovištích jejich počty mnohonásobně převyšují jiné druhy. Na některých zimovištích jejich počty za posledních 10 let stouply až desetinásobně. To platí i pro Měděnou štolu. Tady jsme letos našli 9 zimujících druhů netopýrů.

Obrázek 4 Kolonie vrápence malého v Měděné štole.

Kontroly zimovišť netopýrů v únoru

V únoru samozřejmě v kontrolách našich zimovišť netopýrů pokračujeme. V Kněhyňské jeskyni a jeskyni Cyrilce to Vašek, Jirka, Martin a Roman s Monikou stihli již v lednu. A stavy byly opět veliké. V Cyrilce rekordní. Více jak 150 vrápenců.

V únoru jako každý rok kontrolujeme a počítáme netopýry na našich největších zimovištích v opuštěných štolách a dolech Jeseníků a Oderských vrchů. Nejdříve ve štolách na hřebenu Rejvízu. Štolu Bleskovec II jsme zde na podzim zabezpečili proti zasypání sesouvajícím se svahem dřevěnou palisádou a výdřevou. Vždy jsme v zimě museli pracně vstup vykopávat z promrzlého závalu zeminy a kamenů. Za to tentokrát to bylo velmi jednoduché. A proto že ve štole bylo opravdu pestré druhové složení netopýrů a netopýři visí ve výšce očí, mohli ti méně zkušené a začínající chiropterologové poznávání netopýrů bohatě osvěžit.

Obrázek 5 Ve štole Bleskovec II

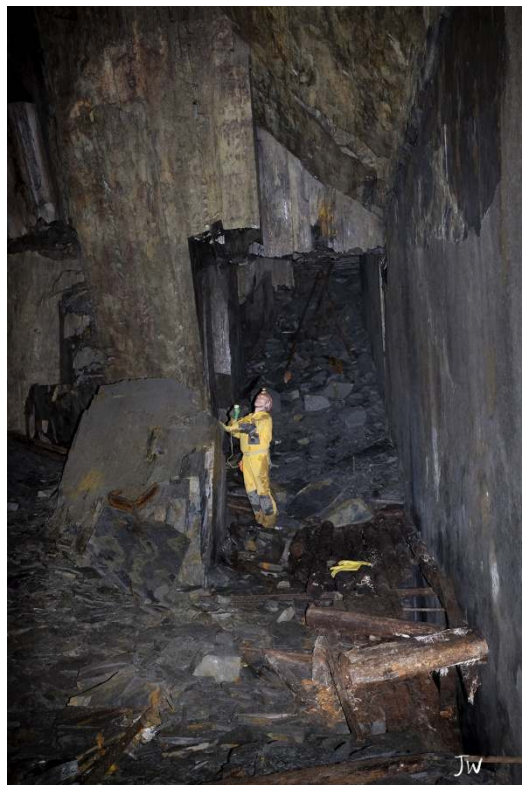

Obrázek 6 Ve štole Rejvíc II

Po Jeseníkách, kde nás bylo mnoho, jedou Pepa, Pavel a Arnošt do Polakovy štolý. Podle stop, které vedou ve sněhu ke vstupu je jasné, že štola je hodně navštěvována. Snad to netopýřům nebude vadit. Nevadilo. Počty byly jako v minulých zimách.

Obrázek 8 Výstup na mezipatro

Obrázek 7 Kontrola na mezipatře.

Obrázek 9 Kontrola v chodbách Polakovy štoly

Asi nejdůležitější kontrola každý rok probíhá v dole Zálužná – neboli také Nittmannův důl. Jako vždy se dělíme na 2 skupiny. Na horní patra jdou Vašek, Jirka, Roman a Leny s Kristínou. Roman, ten ve vertikálách začíná, stejně jako Kristína, u které se zjistilo až po sjezdu na II patro, že nemá železa na výstup. A tak to Leny musel nakonec složitě řešit zapůjčením svých a výstup se pěkně opozdil. Ale netopýrů zde bylo stejně jako v minulých obdobích.

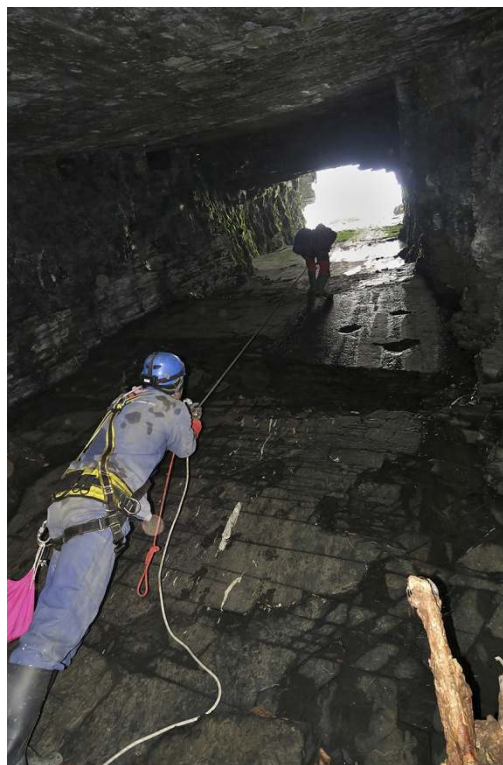
Obrázek 10 sestup na I a II patro Zálužné

Obrázek 11 Na II patře dolu Zálužná

Obrázek 13 Sestup na mezipatro dolu Zálužná

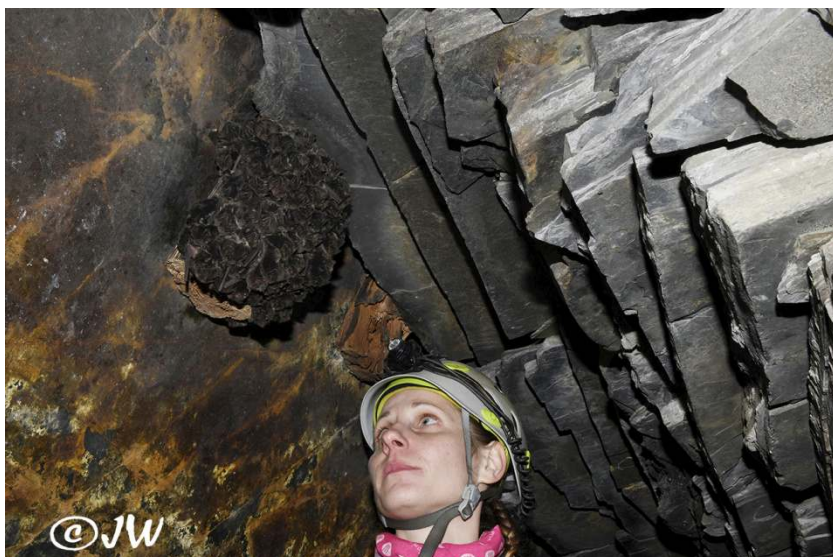
Obrázek 12 Výstup vstupní šachtou Zálužné

Druhá skupina Pepa, Monika, Kuba a host Honza mířili na spodní patro. Nějakým osvětlením si tentokrát nevzali pouze atom kecky na přechod přes zatopená místa, ale vysoké rybářské oblečení. Vody v zatopených chodbách bylo skoro až po hruď. I tady bylo poznat, že dolem prochází spousta návštěv. Jen doufáme, že to není v hibernačním období. Lokalitu se podařilo vyhlásit jako EVL (Evropsky významná lokalita), a tak věříme, že zůstane zachována v takovém stavu, jak ji známe. I když každý rok pozorujeme další místa v podzemí, kde došlo k sesuvům základky, spadu velkých břidlicových bloků a desek.

Nás hlavně zajímají počty netopýrů, zvláště barbastell. A je jich letos opět požehnaně. Počty netopýra černého se opět blíží 2 000 kusů. A to jen ty, co jsme našli. Víme, že jich tady bude daleko více. A letos zde zimuje 10 druhů netopýrů.

Obrázek 14 Zimující klastry barbastell

Obrázek 15 Zimující kolonie *B.barbastellus* v netopýří chodbě

Poslední kontroly našich zimovišť v Jeseníkách 8 a 11 března

Nejdříve do Ludvíkova vyrazili Pepa, Honza a Pavel neboť tentokrát s námi chtěli na kontrolu dolu Ludvíkov (námi též nazývaný Weltkriegstolle) také pracovníci CHKO Jeseníky Vít a Petr. Do vstupní šachty raději instalujeme lano i žebřík, neboť nevíme jak jsou oba zdatní. Ale sestup zvládli. Jeden po žebříku a druhému Honza nasadil sedačku a Petzla na lano a pravil „Jed““. Stavy netopýřů se i tady už řadu let příliš nemění. Okolo stovky jedinců.

Obrázek 16 Sestup pracovníků CHKO do podzemí

Obrázek 17 Sestup na spodní patro štolý Ludvíkov

Dva dny na to pokračujeme v Rudě na Moravě. Tentokrát ve větší síle, neboť cílem nebyly jen kontroly netopýrů, ale také výcvik našich nových členů na našem trenažéru v Tvrdkově. Nejdříve Pavel, Honza, Jirka, Monika s Romanem a Jaryn vyrazili na kontrolu štol v Rudě. A zjistili, že zde klesly stavy Barbastell, ale stouply počty vrápenců.

A pak se přidali k Arnoštovi a Pepovi na chatě v Tvrdkově, kde na trenažéru jsme chtěli potrénovat nejen naše nové členy, ale i sami sebe. Jsou stále nové pomůcky pro speleoalpinismus a tak je třeba je i vyzkoušet. Jenže jsme zapomněli, že jsme trenažér udělali před deseti lety. Tři jsme se na ni pověsili, a vydržela a tak jsme vesele lozili a cvičili. Jenže pak Pepa s Jirkou chtěli vyzkoušet na druhém konci klády záchranu, a byli dole i s kládou. Ještě že jenom z metrové výšky. A s nimi na druhém konci letěla k zemi Monika. Též z metru.

Poslední kontroly v Beskydách

Nejdříve 17 března vyrazili na Čertův mlýn Dalibor s Romanem a Monikou, spočítat netopýra v Čertově díře a jeskyni Vasco. A i v Čertově díře počet netopýrů od poslední kontroly podstatně stoupl.

A 28 března na poslední kontrolu Kněhyňské jeskyně vyrazili Pepa, Honza na Jirka. Sněhu bylo na Kněhyni ještě dosti, zima ještě tady neskončila. Ale netopýří už cítí jaro a zvláště netopýři velcí, kterých tu bylo více jak 200 kusů již vytvářeli až třiceti kusové klastry, zvláště v prostorách nedaleko vstupu. Vlastně už jich hodně viselo přímo ve Vstupní propasti.

Speleoalpinistický kurz pro Bezpečnostně právní akademii 25.4-1.5.2018

Jako každý rok na konci dubna připravujeme pro Bezpečnostně právní akademii v Ostravě v Malých Svatoňovicích speleoalpinistický kurz, tentokrát pro 54 studentů II. Ročníku. Abychom je zvládli jede nás na kurz sedm. Šéfuje Kuba a s ním Jirka, Honza, Vašek, Víťa, Pepa a horolezec Milan. Začíná se v tělocvičně, pak na trenažéru Báňské záchranné služby v Odolově a poté na skálách zvaných Čížkovy kameny.

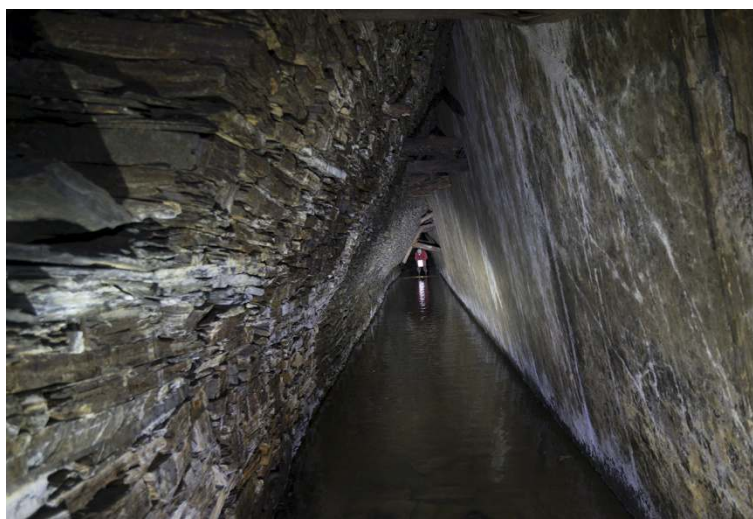

Výcvik a mapování v Čermné 12-13.5.2018

Již na výročí byla naplánována akce na lokalitě Černý důl. Nejdříve výcvik na speleoalpinistickém trenažéru, určený hlavně pro ty, co dosud toho mnoho na lanech nezažili. V sobotu se na haldě u Černého dolu sjeli Roman s Monikou, Vašek, Martin, Kristina a ti co je učili Pepa, Kuba a Jirka. Mezi borovicemi byl vybudován lanový trenažér se vším, co jeskyňáře může v propastech potkat. Mezikotvení, traverz, deviace, výstup, sestup....

V neděli akce pokračuje v podzemí PP Černý důl (Black Hill). Chybí přemapovat celou severní část III patra. Ráno přijíždí Honza a na mapování do Black Hillu sestupují Pepa, Honza, Jirka a Martin. Ale Distem X to jde rychle.

Zpráva o expedici Čatyr Dag 2018

Termín: 24.5 – 3.6.2018

Účastníci: Josef Wagner – vedoucí expedice

Pavel Kotrla, Jiří Antonín, Monika Bolcková, Roman Latečka, Jiří Augustýnek, Filip Bašus

Cíl expedice:

1. Sledování a výzkum stop na stěnách jeskyní po vrtavé a leptavé činnosti mořských hub rodu *Cliona*, potvrzující ponoření jeskyní na platu Čatyr Dag a platu Čatyr Dag pod hladinu moře.
2. Odběry vzorků klastických štěrkových sedimentů, vhodných na datování metodou kosmogenních nuklidů ^{26}Al - ^{10}Be – metoda je vhodná do 6 milionů roků
3. Fotografická dokumentace turisticky nepřístupných částí jeskyně Emine Bojir Chasar Nižni
Byl proveden průzkum všech jeskynních prostor v jeskyni Mramornaja, Emine Bojir Chasar, Bim Baš, Cholodbaja, Bělosněžka a Trochglaska s cílem najít stopy činnosti vrtavých mořských hub (rodu *Cliona*), stejných jaké byly objeveny v roce 2017 členy naší expedice v sále Kečkemét v jeskyni Emine Bojir Chasar. Tato stopy byly nalezeny v jeskyni Mramornaja i v dalších místech jeskyně Emine Bojir Chasar.
Dále byly odebrány vzorky nekarbonátových štěrků, splavených v minulosti do jeskyně s cílem jejich datování v jeskyni Mramornaja.

Obrázek 18 Jeskyně Mramornaja – stěny se stopami po činnosti mořských hub

Obrázek 19 Jeskyně Mramornaja – odběry vzorků sedimentů

Alpský traverz nad Odrou 9.6.2018

Tradičně pro veřejnost byl připraven další ročník akce Alpský traverz nad Odrou. Nad řekou byl natažen 80 metrů dlouhý traverz, který během dne překonalo více jak 100 dětí i dospělých.

Opravy uzávěrů vstupů do jeskyní na hřebenu Kopce 27 a 30.6.2018

Na objednávku Oddělení ochrany přírody KÚ Zlínského kraje jsme zahájili práce na opravu uzávěrů vstupů do jeskyní Naděje a Kolonie na hřebenu Kopce u Lidečka a Zbojnické jeskyně na hřebenu Křížový vrch. Kdysi dávno v osmdesátých letech jsme již provedli mřížové uzávěry vstupů do těchto jeskyní. Dnes jsou již poničené. Výroba nových uzávěrů, do členitých nepravidelných vstupů, vyžadovala nejdříve zhotovení dřevěných šablon.

Obrázek 20 Zhotovení dřevěných uzávěrů pro výrobu mříží

30 června byla zahájena instalace jak nových mříží, tak dílů pro opravu některých stávajících mříží. Jeskyně se nacházejí v horních partiích hřebenu Kopce ve Vizovické vrchovině. Pseudokrasová jeskyně „Naděje“ má dva vstupy, jeskyně „Kolonie“ jeden vstup. Práce byly prováděny ve značně nepřístupném členitém a vegetací zarostlém terénu se složitou dopravou materiálu (el. centrála, svářečky, beton....), který bylo nutno přepravovat příkrým svahem. Proto byl objednána na hřeben transport traktorem, který však měl při výjezdu velké problémy, nejen že nás na vlečce neuvezl, ale ještě část nákladu se vysypala a musela být na hřeben vynesena účastníky akce.

Obrázek 21 Část materiálu musela být vynesena účastníky akce

Obrázek 22 Provádění opravy a instalace nových uzávěrů vstupů do jeskyní na hřebenu Kopce.

21 července Oprava vstupu do jeskyně Zbojnická na Křížovém vrchu

Obrázek 23 Opravený uzávěr vstupu do Zbojnické jeskyně

28-29.července Exkurze a pomoc při pracích v Chrochtadle v Amatérské jeskyni

Do Moravského krasu na základnu od Plániváků, kde nás čekal Kocour vyrazili Honza , Pepa, Honza Vích a Jožka se svými holkami. My se chtěli podívat do Amatérky a Kocour zase potřeboval pomoci s transportem desek a materiálu na vystrojení blátivé chodby „Chrochtadla“, aby se při jejím překování nebylo nutné plazit v bahně.

Obrázek 24 Transport desek k Chrochtadlu

Cesta k „Chrochtadlu“ od vstupu do Amatérky trvá asi hodinu. Tady z transportovaných desek sbíjíme rošty, které postupně přenášíme a instalujeme do nízkých plazivek, vedoucích k vertikále, kterou se dá sestoupit na aktivní podzemní tok Bílé vody. Tam pak také sestupujeme.

Obrázek 25 Příprava dřevěných roštů

Obrázek 27 Rošty v Chrochtadle

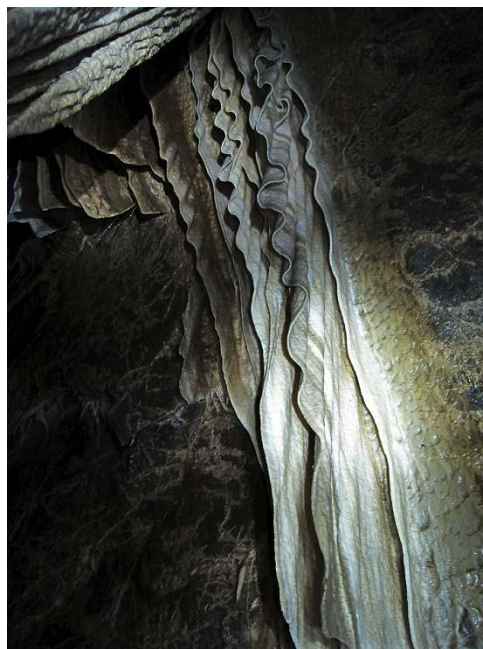

**Obrázek 26
Sestup k Bílé vodě**

A pak pokračujeme v exkurzi po dalších částech Amatérky. Všude je velmi nízký stav vody, tak že chodbami procházíme všude bez problémů.

Obrázek 28 V chodbách Amatérky

Nové mříže a žebříky do Franc Franc 12.8.2018

Když někdo v loňském roce zničil mřížový uzávěr do dolu Franc Franc, objednali si u nás z CHKO Jeseníky opravu uzávěru vstupu a současně vystrojení žebříkem místo nazývané „Metro“. Tady na stropěch ve výšce okolo 8 metrů zimuje největší kolonie vrápenců a žebřík bude sloužit k usnadnění jejich sčítání. Proto do Jeseníků vyrazili Petr, Jirka, Roman, Monika, Arnošt, Honza Wagner a Pepa s plně naloženým Land Cruisrem. Ocelové žebříky na střeše, uvnitř elektrocentrála, svářečka

Pepa s Arnoštem navažují opravený uzávěr vstupu a ostatní transportují třímetrové ocelové žebříky do vzdálené části dolu a žebříky instalují v chodbách „Metra“. Jediný znalec podzemního systému France je Petr a po instalaci žebříku skupině realizoval exkurzi. Jirka při ní neodolal, aby se „nevykoupal“ v jedné ze zatopených chodeb.

Obrázek 29 Transport žebříků do „Metra“

Obrázek 31 Opravený uzávěr vstupu do Franc Franc

Obrázek 30 Instalace žebříku

Výstava fotografií v kině v Bohumíně – září

Celý měsíc září byla v kině K3 v Bohumíně instalovány fotografie z jeskyně Emine Bojir Chasar

Zpráva o expedici Murcia 2018

Termín : 6-15.10.2018

Účastníci:

ZO ČSS ORCUS :Wagner Josef, Fedorowicz Jan, Látal Luděk, Herbert Schönwälder

Espeleological club Resaltes: Jose Peregrina , Alberto Roca, + 8 členů

Přeprava: vozidlo Peugeot Boxer

Cílem expedice byly exkurze do jeskyní a starých důlních děl v oblasti Murcie s výskytem aragonitových speleotém spojené s jejich studiem, odběrem vzorků pro následné analýzy a dokumentace těchto speleotém.

Byly navštíveny jeskyně Cueva de L-Autopista, Cueva de Aqua, Cueva del Solins a staré důlní dílo Mina Anita.

Obrázek 32 Cueva del Aqua

Obrázek 33 Mina Anita

Obrázek 34 Aragonitové formy Mina Anita

Obrázek 35 Cueva del Solins

Obrázek 36 Cueva del L-Autopista

Obrázek 37 Cueva del L-Autopista

Dokumentace historického podzemí nad Odrami

Historické podzemí nad městem Odrami se stane cílem turistů. A o dokumentaci podzemí jsme byli v prosinci požádáni.

Během tohoto roku a v příštím roce budou některé úseky historického podzemí nad městem Odry připraveny pro prohlídky prvních zájemců o historii těžby břidlice v Oderských vrších. My v těchto lokalitách provádíme řadu let sledování zimujících netopýrů. A tentokrát jsme byli požádáni o provedení fotodokumentace pro přípravu propagace i naučných tabulí.

Zahájení kontrol zimovišť netopýrů

Jako každoročně začínáme v polovině prosince kontroly zimovišť netopýrů v opuštěných důlních dílech Oderska. Štoly na Starém šifráku, štoly v Jakartovicích. A dva dny před Vánocemi kontroly ve štole Wood Boys a všechny doly Pod Otáhalovými.

Obrázek 38 Ve štole Studánka

Obrázek 39 Kontrola netopýrů Wood Boys

Před Vánocemi i po nich další kontroly zimovišť

Jako každý rok před Vánocemi i po nich máme napilno na zimovištích netopýrů ve starých štolách Oderských vrchů a Jeseníků. Ale i v jeskyních. Pavel zkontroloval „Velrybu“, Jožka štolu v Liptále, Ve Velrybě skoro 100 kusů a v Liptále skoro 400 netopýrů. Rekordní počty.

A co v dolech? No počty spíše stabilní. Doly v okolí Suché Rudné, Rudy na Moravě, škoda jen, že se zapojují stále stejní členové.

Obrázek 41 Vstup U Transformátoru I

Obrázek 40 Vstup Suchá Rudná Velká žila